

۱۹ هزار میلیارد تومان بودجه برای طرح افزایش جمعیت

نماینده مجلس شورای اسلامی از میزان بودجه مصوب برای طرح تعالی جمعیت و خانواده خبر داد. محمدحسن آصفری، گفت: ۱۹ هزار میلیارد تومان در این حوزه مصوب شده که امیدواریم این مهم اجرایی شود.

کاهش ۳۰ درصدی مصرف شیر و لبنیات در دو سال اخیر

مدیر کل دفتر بهبود تغذیه وزارت بهداشت گفت: به دلیل تبعات اقتصادی کرونا افزایش قیمت مواد غذایی و تورم، میزان مصرف شیر و لبنیات حدود ۳۰ درصد در سفره مردم کمتر و باحذف شده است. به گزارش ایلنا، زهره عبداللهی گفت: باید برای شیر و لبنیات یارانه تخصیص داده شود که مردم به خصوص دهک‌های درآمدی پایین قادر به خرید و مصرف شیر و لبنیات باشند، در سال‌های گذشته یکی از پیشنهادها و درخواست‌های وزارت بهداشت بوده و هست. اما متأسفانه چندان جدی گرفته نشده و در شرایط فعلی که ممکن است افزایش قیمت شیر و لبنیات در سال‌های آینده تا ۶۰ درصد باشد و احتمالاً از سفره تعداد بیشتری از مردم حذف می‌شود، در نظر گرفتن یارانه به هر شکلی که می‌تواند یارانه نقدی، بن کارت و غیره باشد، به خصوص برای دهک‌های درآمدی پایین باید عملی شده و اجرا شود.

توضیحاتی در خصوص اعزام قطار متروی تهران به قم

مدیر عامل شرکت بهره‌برداری مترو و به حواشی خبر اعزام قطار مترو به قم پاسخ داد.

به گزارش ایسنا، مهدی شایسته‌اصل، درباره چرایی اعزام یک‌رکام قطار برای متروی قم گفت: بر اساس اساسنامه شرکت بهره‌برداری مترو این شرکت می‌تواند برای ارائه خدمات فنی و مهندسی به کمک شهرهای دیگر رود که می‌تواند جذب درآمد مهم برای این شرکت داشته باشد.

وی بابیان این که برای یک‌رکام قطار سه واگنه در نظر گرفته شده است که به مدت ۳۰ روز برای تست گرم و سرد مترو و پیشان به آنها قرض می‌دهیم، گفت: این اقدام بر اساس درخواست رئیس جمهوری و با دستور مساعد شهردار تهران انجام می‌گیرد، گفت: ما بر اساس اساسنامه و قواعد حقوقی باید وارد مذاکره با استانداری و شهرداری قم شویم و هنوز پای میز مذاکره نایم‌مانده اما باید قرارداد ببندیم، ما باید تضمین لازم را از استانداری و شهرداری قم دریافت کنیم تا منافع مردم شهر تهران حفظ شود.

خسارت میلیاردی سیل به آثار تاریخی هرمزگان

مدیر کل میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی هرمزگان گفت: متأسفانه بارش باران‌های شدید ۸۵ میلیارد ریال خسارت به بناهای تاریخی استان وارد کرده است. به گزارش سهراب بناوند بیان داشت: آثار تاریخی استان به دلیل بارش باران شدید و جاری شدن سیلاب، آسیب و خسارت دیده‌اند.

اعضای اتاق بازرگانی تهران: اروپا سال‌هاست محصولات کشاورزی ما را نمی‌خرد

عضو اتاق بازرگانی تهران گفت: موضوع باقی مانده سموم در محصولات کشاورزی، موضوع جدیدی نیست و بسیاری از کشورها از سال‌ها قبل نسبت به محصولات ایرانی سخت‌گیری‌های جدی دارند. به گزارش ایسنا، احمد رضا فرشیچیان گفت: به تدریج کشورهای تراز اول اروپایی نظیر آلمان، فرانسه، سوئیس و انگلستان، و بعداً کشورهای اروپای شرقی نیز از حجم مبادلات خود با ایران کاستند.

طرح بسیج برای ساخت «محلہ اسلامی» در کشور

رئیس سازمان بسیج مستضعفین از ساخت ۱۱ هزار «محلہ اسلامی» از سوی این نهاد تا پایان سال آینده خبر داد. به گزارش ایران، غلامرضا سلیمانی گفت: به طور متوسط ۵۰ هزار محلہ در کشور وجود دارد که با اجرای طرح محلہ اسلامی در حدود ۱۱ هزار محلہ می‌توان یک پنجم محلات کشور را در مسیر فراهم کردن بستر حضور هر چه بیشتر مردم و تحقق دولت اسلامی قرار داد.

نقص عضو شدید چهار نوجوان به دلیل انفجار مین در مهران

این جنگ هیچ گاه تمام نمی‌شود!

سعیده علیپور

قریب به ۳۴ سال از پایان جنگ هشت ساله ایران و عراق می‌گذرد. اما اینجا، در مرزهای غربی کشور، هنوز انگار جنگ ادامه دارد. هر از چندی صدای انفجار می‌آید، زمین رنگ خون می‌گیرد، خانواده‌های داغدار عزیزش می‌شود و مردمانی بجای خالی عضوی در بدن زندگی را سخت‌تر از قبل ادامه می‌دهند. همین پنجشنبه، رئیس روابط عمومی اورژانس ایلام از انفجار مین در مهران خبر داد. انفجاری که طی آن چهار نوجوان ۱۳ و ۱۴ ساله از عشایر و دامداران در منطقه بان چرمگ مهران مصدوم شدند.

این اتفاق هر چند تلفات جانی در بر نداشت، ولی نوجوانان حادثه دیده با قطع عضو به بیمارستان امام حسین (ع) شهرستان مهران انتقال داده شدند. کمی پیشتر و در هفته نخست دی‌ماه نیز، انفجار مین به جامانده‌از جنگ در شهرستان دهلران باعث جان باختن کودک ۱۰ ساله عشایری شد. در این حادثه بر اثر برخورد اجسام با مین ضد نفر، ترکش حاصل از انفجار به سینه کودک اصابت کرد و جان کودک بی‌خبر از همه جا را گرفت. او تنها کودک قربانی نبود، خرداد ماه امسال نیز خبر مرگ امیررضا

رضایی مجد دانش آموز عشایر که از کرمانشاه به دهلران کوچ و در مدرسه‌ای ابتدایی در آن منطقه ثبت‌نام کرده بود و هنگام رفتن به مدرسه در اثر انفجار مین جانش را از دست داده، این سوال را در ذهن ایجاد کرد که تراژدی پسا جنگ تا به کی ادامه خواهد داشت؟

بر اساس آخرین آمار تنها در سال ۲۰۲۱ در پنج استان آذربایجان غربی، کردستان، کرمانشاه، ایلام و خوزستان، ۴۷ نفر قربانی انفجار مین بوده و بیشترین قربانیان و بیشترین آنها هم در شهرهای دهلران، سردشت، و مهران منجر شده و بیش از همه کودکان، کولبران و عشایر را از پای در آورده است.

این آمار در حالی است که محمدحسین امیراحمدی، رییس مرکز مین‌زدایی کشور پیش‌تر گفته بود که از ۴ میلیون و ۲۰۰ هزار هکتار منطقه آلوده به مین در این پنج استان، فقط ۷۹ هزار هکتار منطقه آلوده باقی مانده است.

۱۰ هزار قربانی

مین‌های به جامانده از جنگ

بنابر اعلام مقامات رسمی کشور تاکنون بر اثر انفجار انواع مین‌های باقیمانده از دوران جنگ بیش از ۱۰ هزار نفر در کشور آسیب دیده‌اند که از این تعداد حدود ۲ هزار نفر کشته و بقیه زخمی و نقص عضو شده‌اند. این در حالی است که پس از پایان جنگ فرآیند مین‌روبی برای پاکسازی مناطق

مین‌گذاری شده به صورت گسترده توسط نیروهای ارتش آغاز شد. چندی پیش نیز علی‌اکبر سلیمانی، معاون مهندسی و پدافند غیر عامل وزارت دفاع در همین باره گفت: «مرکز مین‌زدایی از بندو تاسیس تاکنون بیش از ۲ میلیون نوع مین و نزدیک به یک میلیون انواع مهمات عمل نکرده از جمله بمب‌ها، گلوله‌ها، خمپاره‌ها و نارنجک‌ها را کشف و منهدم و بیش از ۹۵ درصد از اراضی آلوده به مین پاکسازی شده است.»

با این حال به نظر می‌رسد که همین ۵ درصد از اراضی آلوده به مین هم کافی است که اخبار ریز و درشت مرگ و نقص عضو شهروندان کشور را رقم بزند. طبق برآورد کارشناسان مساحت مناطق آلوده به مین‌های باقی مانده از جنگ در کشور چهار میلیون و ۲۰۰ هزار هکتار برآورد شده است. یک میلیون و ۷۰۰ هزار هکتار از این اراضی در استان ایلام، یک میلیون و ۵۰۰ هزار هکتار در استان خوزستان، و ۷۰۰ هزار هکتار در استان کرمانشاه هستند و استان‌های کردستان و آذربایجان غربی هر کدام ۱۵۰ هزار هکتار اراضی آلوده به مین دارند.

بنابه روایتی حدود ۱۶ هزار مین در پنج استان غربی کشور در دوران جنگ در زمین کاشته شد که بلافاصله بعد از جنگ، در چندین مرحله پاکسازی آن آغاز شد. این در حالی است که در برخی

دوره جدیدی را آغاز و حتی مناطقی که قبلاً نیز پاکسازی شده بود را دوباره به صورت تخصصی پاکسازی کردند. با این حال بنسب به آخرین اظهارات هنوز ۵ درصد زمین‌های آلوده به مین پاکسازی نشده است.

امادر این سال‌ها فرسایش خاک و باران و برف و زلزله سبب شده است که مین‌ها به اعماق زمین فروروند و پیدا کردن آنها با دستگاه‌های متداول مین‌یابی قابلیت کشف و خنثی‌سازی نداشته باشد. این مین‌ها بیشتر در نقاط کوهستانی و دره‌ها قرار دارند و همین موضوع کار را برای تیم‌های مین‌یابی سخت و گاهی غیرممکن کرده است.

مین و تغییر شیوه زندگی

شاید تصور این باشد که وجود مین‌ها، تنها موجب بروز حادثه جانی برای شهروندان می‌شود، اما واقعیت این است که سواً حوادث دلخراشی که خیلی اوقات قربانی آن کودکان بوده‌اند، وجود این مین‌ها، نه تنها شیوه زندگی مردم این مناطق را تغییر داده که آنها را بیش از پیش گرفتار فقر کرده است در دوران جنگ، مین‌ها چنان اراضی کشاورزی و مناطق مسکونی مردم مرزنشین را آلوده کرد که بسیاری از روستاییان پس از پایان جنگ تحمیلی و بازگشت به خانه‌هایشان، دریافتند که این مناطق به شدت به مین آلوده است و آنان قادر نیستند تا در خانه‌های سابق خود زندگی کنند. همچنین آلودگی زمین‌های کشاورزی باعث شد تا ساکنان این مناطق مرزی، نتوانند به زندگی سابق خود بازگردند و کشاورزی را از سر بگیرند.

همچنین این مین‌ها چنان دشت‌ها و مراتع مناطق مرزی آلوده کرده‌اند که دامداری و زندگی عشایری بخشی از مردم این منطقه را تحت تأثیر قرار داد. به طوری که دام‌پروری در این مناطق، سال‌هاست که با اختلال‌های جدی مواجه شده است. چوپان‌های مناطق مرزی همواره باید مراقب آن باشند که دام‌های آنان وارد اراضی آلوده به مین نشوند تا از هر گونه حادثه در امان بمانند. این مسئله به عنوان خطری جدی، زندگی عشایر کوچ‌رو در مناطق مرزی را نیز تهدید می‌کند، به ویژه که عشایر زندگی کوچ‌رو دارند و در بسیاری از مواقع مناطق تردد آن‌ها در نزدیکی مناطق آلوده به مین قرار دارد.

همین موضوع سبب شده خیلی از این کوچ‌نشینان تبدیل به یکجانشینان بدون شغلی شوند که حال با فقر درگیرند یا کولبری می‌کنند.

کولبران: در معرض

مین‌های کشف نشده

گفته می‌شود یک در صد اراضی باقی مانده از مین‌های جنگی شامل مناطق صعب‌العبور کوهستانی اندک‌دسترسی به آنها بسیار دشوار است. مین‌ها در این مناطق در شب‌ها، پر تگاه‌ها، باتلاق‌ها،

بنابر اعلام مقامات رسمی تاکنون بر اثر انفجار مین‌های باقیمانده از دوران جنگ بیش از ۱۰ هزار نفر در کشور آسیب دیده‌اند که از این تعداد حدود ۳ هزار نفر کشته و بقیه زخمی و نقص عضو شده‌اند

دیگر از گزارش‌ها آمده است که تخمین زده می‌شود که تنها ارتش بعث عراق در دوران هشت سال جنگ تحمیلی ۱۲ تا ۱۶ میلیون مین در اراضی به وسعت ۴۲ هزار کیلومتر مربع از خاک ایران کار گذاشته باشد.

سختی‌های مین‌روبی

بهنام صادقی، کارشناس مین‌های جنگی به ایلنا گفته بود: «در ابتدا پاکسازی‌ها مدتی زیر نظر ستاد بازسازی و نوسازی مناطق جنگی بود و از سال ۸۳ کار پاکسازی به ترتیب به وزارت کشور، مرکز مین‌زدایی و وزارت دفاع واگذار شد و بعد طی تصمیمات مسئولان کشوری قرار بر این شد که معاونت مهندسی وزارت دفاع کار پاکسازی را به صورت تخصصی به اتمام برساند.»

به گفته او کار پاکسازی بخش‌های بسیاری از زمین‌های آلوده به مین در یک دوره طولانی از سال ۶۷ تا سال ۸۳ انجام شد و از سال ۸۳ مراکز مین‌زدایی

شاید تصور این باشد که وجود مین‌ها، تنها موجب بروز حادثه جانی برای شهروندان می‌شود، اما واقعیت این است که سواً حوادث دلخراشی که خیلی اوقات قربانی آن کودکان بوده‌اند، وجود این مین‌ها، نه تنها شیوه زندگی مردم این مناطق را تغییر داده که آنها را بیش از پیش گرفتار فقر کرده است

مرداب‌ها، نیزارها و ماسه‌زارها قرار گرفته یا در عمق زمین فرو رفته‌اند. درست مناطقی که محل عبور و مرور کولبران در مناطق مرزی غرب کشور است. افرادی که اغلب آنها به دلیل همین مین‌ها کشاورزی و دامداری خود را از دست داده‌اند. کولبران که عمدتاً ساکنان مناطق فقیرنشین استان‌های آذربایجان غربی، کردستان و کرمانشاه هستند و برای تأمین نیازهای زندگی مجبور به داد و ستد در مناطق مرزی و گذر از راه‌های صعب‌العبور کوهستانی هستند، یکی از بزرگترین گروه‌های قربانی مین‌های کشف نشده را تشکیل می‌دهند.

بنابر آمارهای منتشر شده پنج درصد از آمار مرگ و میر کولبران به دلیل انفجار مین‌هاست.

مین و آمار بالای نقص عضو

اما علاوه بر افرادی که بر اثر انفجار مین جانشان را از دست می‌دهند، گروه زیادی نیز دچار قطع عضو می‌شوند و تا آخر عمر باید با هزینه‌های سنگین خرید تجهیزات توانبخشی سر کنند. این در حالی است که تا سال ۷۰ هیچ‌گونه ماده قانونی برای مصدومین و جان باختگان بر اثر انفجار مین‌های باقی مانده از جنگ تحمیلی تعیین نشده بود. بعدها نمایندگان مجلس لایحه‌ای را با نام «کمسیون ماده ۲» تصویب کردند که در آن استانداری‌ها موظف به تشکیل کمیسیون پرورنده جانباختگان و مصدومان ناشی از انفجار مین‌های جنگی شدند تا با بررسی اعضای این کمیسیون و چنانچه حادثه دیدگان ناشی از انفجار مین‌های جنگی دارای شرایط لازم باشند و بار عایت قانون، در شمول خدمات حمایتی دستگاه‌های ذیربطی چون بنیاد شهید انقلاب اسلامی، بنیاد مستضعفان و جانبازان انقلاب اسلامی و کمیته امداد امام خمینی (ره) قرار گیرند. این در حالی است که برخی از قربانیان این حوادث یا خانواده‌های آنها در این سال‌ها از عدم تعاقب این سهم در خصوص آنها شکایت داشته‌اند.

فریاد می‌زد اما من هیچ چیز نمی‌شنیدم. در بهت چشمان وحشت زده‌اش غرق شده بودم. به آن طرف دیوار هلم داد. صدای گریه شنیدم. پیرمردی نشسته بود بین عروسک‌ها و گریه می‌کرد. پسر برادرش در پرواز بود. صدای گریه شنیدم. مرد جوانی پشت ترده‌ها ایستاده بود و برای خواهرش ضجه می‌زد. باز مانده‌ها رسیده بودند. از رویشان خجالت می‌کشیدم. هنوز هم بعد از دو سال خجالت می‌کش و بوی آن تن‌های تنهای سوخته از مشام بیرون نمی‌رود. انگار من هم در آن پرواز بودم؛ همان پروازی که ۱۷۶ کشته و یک ایران زخمی داشت...»

پروازی که ۱۷۶ کشته و یک ایران، زخمی داشت

تیر خورده، در خاک و گل دفن شده بودند. روی جلد یک کتاب را خواندم: «فارسی دوم دبستان». از فکر مهاجری که می‌خواست زبان مادری‌اش را در آن سر دنیا زنده نگه دارد و حال، پیکری بی‌جان خودش در یک کیسه سبز زیپ‌دار بود، بند بند وجود می‌رزید.

به روزهای آخر فکر کردم. به دستی که یک تکه نان ستنگ را داخل چمدان گذاشته بود و به بسته‌گری که برای زنده نگه داشتن طعم وطن برداشته شده بود. به همان دستی که پیش چشمم بود و هنوز هم تصویری کتم صاحب آن، کدام چهره بی‌گناه عکس‌های به‌جامانده است! به ساعات آخر فکر می‌کردم. به لب‌های خندان دختری که عروس شده بود و چشم‌های امیدوار پسری که برای ساختن آینده‌اش جنگیده بود. به پدري که در فرودگاه، هنوز فرزندش نرفته دل‌تنگش بود و مادری که دیوارهای فرودگاه امام (ره) شاهد بغض و اشکش بودند.

به دیوار رسیدم. کسی پشت سرم فریاد زد

آغوش بگیرد... همان زمین پهناوری که به یکی از کابوس‌های شبانه بدل شده! چشمان عروس در عکس‌های پخش شده روی زمین، می‌خندید. زمین، هم‌رنگ آن رزلب قرمز شده بود و آسمان مثل آن خط چشم، سیاه بود.

باید گریه می‌کردم؟ باید می‌ماندم؟ باید می‌رفتم؟ باید خبر فاجعه را می‌دادم؟ راه را تباطی بین چشم و مغزم را از دست داده بودم. هیچ چیز منطقی نبود. چرا باید کلاه یک نوزاد اینجای باشد؟

این کفش بچگانه قرمز وسط این ناکجا آباد چه می‌کند؟ صورت عروسک فیل آبی رو به خاک بود و سیگارهای وینستون لایت که باید نخ به نخ دود می‌شدند تا غم غربت را با یک کام عمیق بشویند و ببرند، حالا یک‌جا آتش گرفته بودند.

از دور، جلیقه نجات زرد رنگ هواپیما که صیخ و سالم مانده بود، پوز خند می‌زد. کتاب‌های پرپر شده، مثل پرندگان

روایت

به بهانه دومین سالروز سقوط هواپیمای اوکراینی

۱۸ دی ۱۳۹۸ مصادف با ۸ ژانویه ۲۰۲۰، خبر گزارهای از سقوط هواپیمای بین‌المللی اوکراین خبر دادند که ساعت ۶:۱۹ صبح به مقصد کیف از فرودگاه امام خمینی تهران به آسمان پرید. سقوطی که هر چند در روزهای اولیه آن را به دلیل نقص فنی هواپیما عنوان کردند، اما بعدتر مشخص شد هدف شلیک دو موشک پدافند هوایی ایران قرار گرفته است. در پی این حادثه همه ۱۷۶ سرنشینان این پرواز جان باختند و بسیاری از ایرانیان از این حادثه تلخ شوکه شدند.

دو سال پس از آن روز تلخ، خبر گزارهای ایسنا، گزارشی از زبان خبرنگاری منتشر کرده است که در آن روز شاهد بقایای سقوط هواپیما در اطراف تهران بود:

«مات و مهیوت بودم. می‌دیدم و نمی‌دیدم. راه می‌رفتم و روی زمین نبودم. سردم بود و تب داشتم... روی دیوار، رد خون بود و روی زمین رگ‌هایی از آدم‌همان زمین پهناوری که برایش مقدر شده بود تا جان‌های عزیز پرواز ۷۵۲ را در